

Jan Mayen Ryggen - et aktuelt område for oljeleting ?

**Dag O. Larsen og
Terje Hagevang**
Sagex Petroleum

Den 24 oktober 2001 meldte Sosialurin: Island kann gerast oljutjóð

Denne artikkelen gir bakgrunnen for at Sosialurin kunne hevde dette.

Island har blant oljegeologer tradisjonelt blitt sett på som et område hvor det overhode ikke kunne være aktuelt å finne hydrokarboner. Det er blitt sett på som et område som kun hadde basalt å tilby, på samme måte som tidligere vurderinger av Færøyene, og i basalt dannes det ikke olje eller gass.

Men Jan Mayen ryggen består ikke av basalt alene, der er det også sedimentære

bergarter. Og sedimentære bergarter er den første forutsetningen som må være oppfylt for at olje skal kunne bli funnet.

Island ligger idag på spredningsaksen i Atlanten. Her glir kontinentene fra hverandre med rundt 1 cm pr år. Jordskorpen blir følgelig tynn her, noe som medfører at lavaen har lett vei til overflaten, og at grunnvannet blir varmet opp slik vi finner i de varme kildene.

Men spredningsaksen har ikke alltid ligget der den ligger idag. For ca 35 millioner år siden flyttet spredningsaksen fra en mer østlig posisjon over mot Grønland, med det resultat en bit av Grønland ble skåret fra. Denne biten har siden vandret til den posisjonen hvor Jan Mayen ryggen

ligger i dag. Den norske geologen Jacob Skogseid har publisert følgende kart over Nordatlanten som viser dette.

Tverrsnittet viser hvordan Jan Mayen ligger mellom de to spredningsaksene. Kanskje Jan Mayen Ryggen er det sunkne Atlantis?

Dette har vært kjent av geologer som har arbeidet med problemstillinger om-

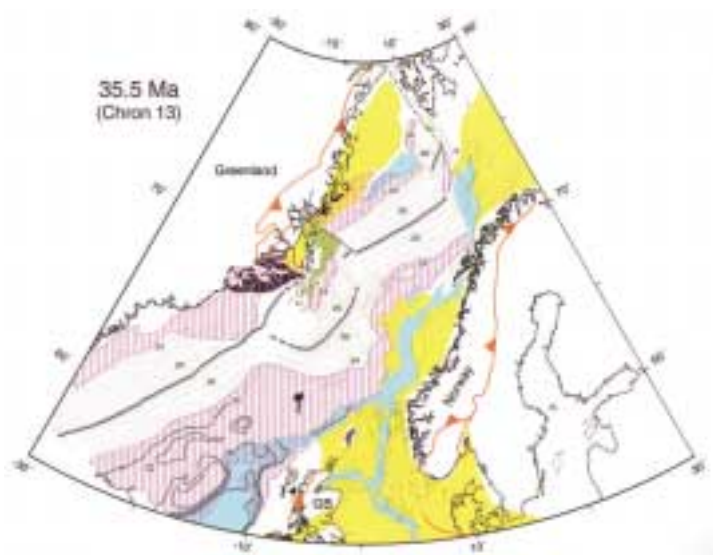
kring kontinentenes bevegelser, uten at oljegeologene har brukt tid på å studere det nærmere. Grunnen til det er at Jan Mayen Ryggen har blitt vurdert til å ligge for langt til havs og på for dypt vann til at det var aktuelt for boring etter og utvinning av olje og gass. Men ny teknologi slik som den som benyttes ved Færøyene, har vist at dette

ikke lenger er begrensninger.

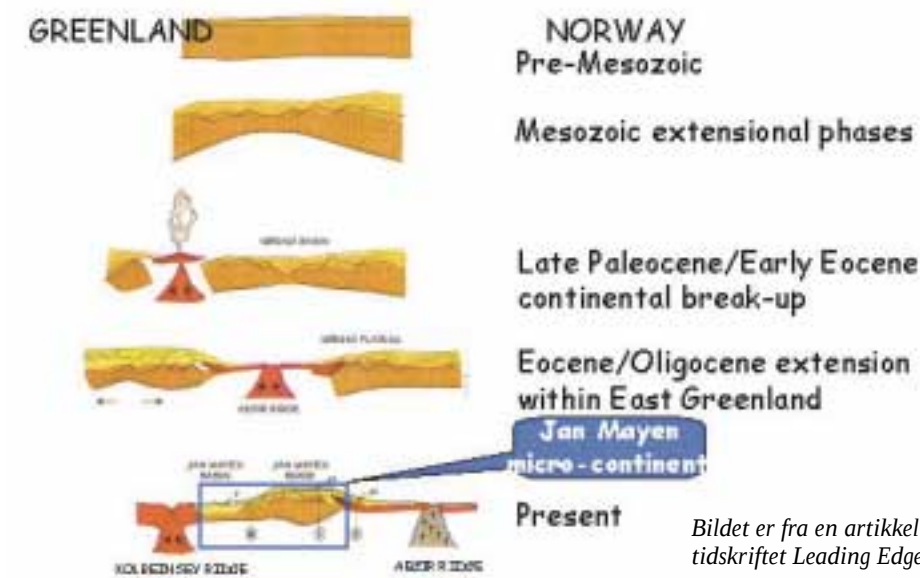
Seismikkelskapet Inseis, som også har vært aktivt i færøyske farvann denne sommeren, har derfor samlet inn nærmere 3000 km med seismiske data i islandsk del av Jan Mayen Ryggen. Selskapet benyttet det ypperste innen teknologi for å sikre seg at dataene skulle kunne gi så

mye informasjon som mulig.

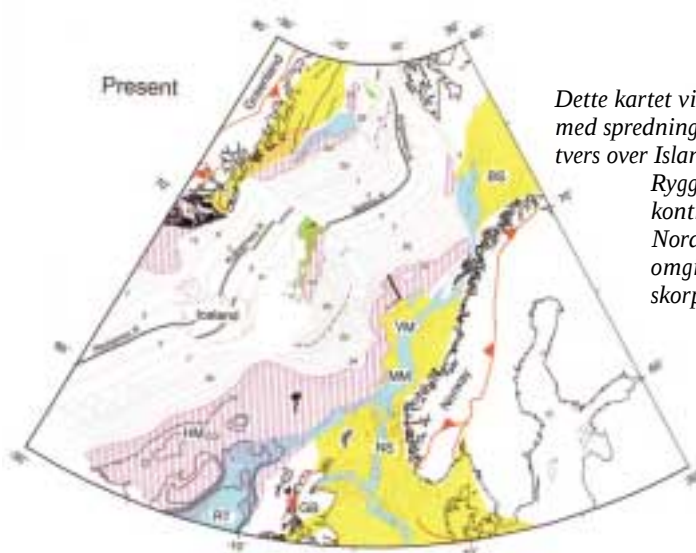
Vi kan konkludere med at Island idag er i samme situasjon som Færøyene var i 1993-94 da Western Geophysical Company begynte sine seismiske undersøkelser i færøyske farvann.

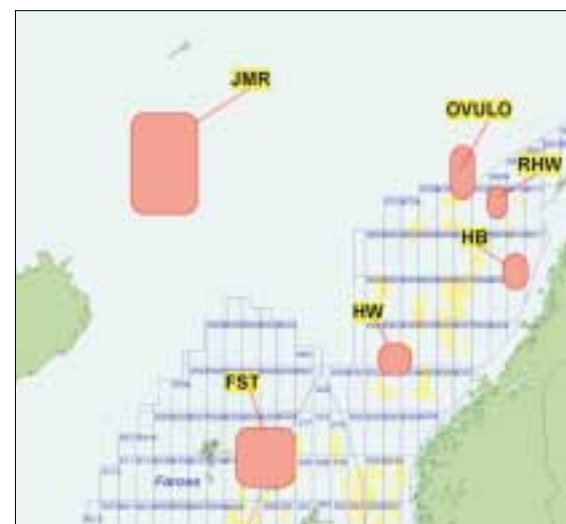
Kartet viser de geologiske forhold for 35 millioner år siden: Her finner vi ikke Island enda, men vi ser de to spredningsaksene, tidligere østlige Ægir Ryggen, og den nyere Kolbeinsey Ryggen som tar med seg en del av Grønland.

Bildet er fra en artikkel i tidskriftet Leading Edge

Dette kartet viser forholdene idag, med spredningsaksen som fortsetter tvers over Island, og Jan Mayen Ryggen som et mikro-kontinent midt ute i Nord-Atlantehavet omgitt av nydannet oseaan skorpe på alle sider.

Kartet viser i rødt områder på Atlanterhavsmarginen som er dekket med seismiske undersøkelser av InSeis i 2001. JMR er undersøkelsen på den islandske del av Jan Mayen Ryggen, og FST er undersøkelsen øst for Færøyene.